

Jeff Halper w Warszawie

5 maja 2012

Jeff Halper – izraelski działacz praw człowieka nominowany do Pokojowej Nagrody Nobla, dyrektor Izraelskiego Komitetu Przeciwko Wyburzeniom Domów, autor książek *An Israeli in Palestine: Resisting Dispossession, Redeeming Israel* oraz *Obstacles to Peace* odwiedził Polskę.

W ramach swojego pobytu w Warszawie poprowadził prelekcje, wykłady i debaty na temat izraelskiej polityki, wyburzeń palestyńskich domów na Terytoriach Okupowanych oraz historii ekspansji izraelskiego osadnictwa. Izraelski aktywista wziął także udział w konferencji w Sejmie RP pod patronatem wicemarszałkini Wandy Nowickiej. Jeff Halper przyjechał do Polski na zaproszenie Kampanii Solidarności z Palestyną oraz Społeczno-Kulturalnego Stowarzyszenia Palestyńczyków Polskich.

DLA DZIECKA WYBURZENIE TO TRAUMA, KTÓRA TOWARZYSZYĆ MU BĘDZIE JUŻ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

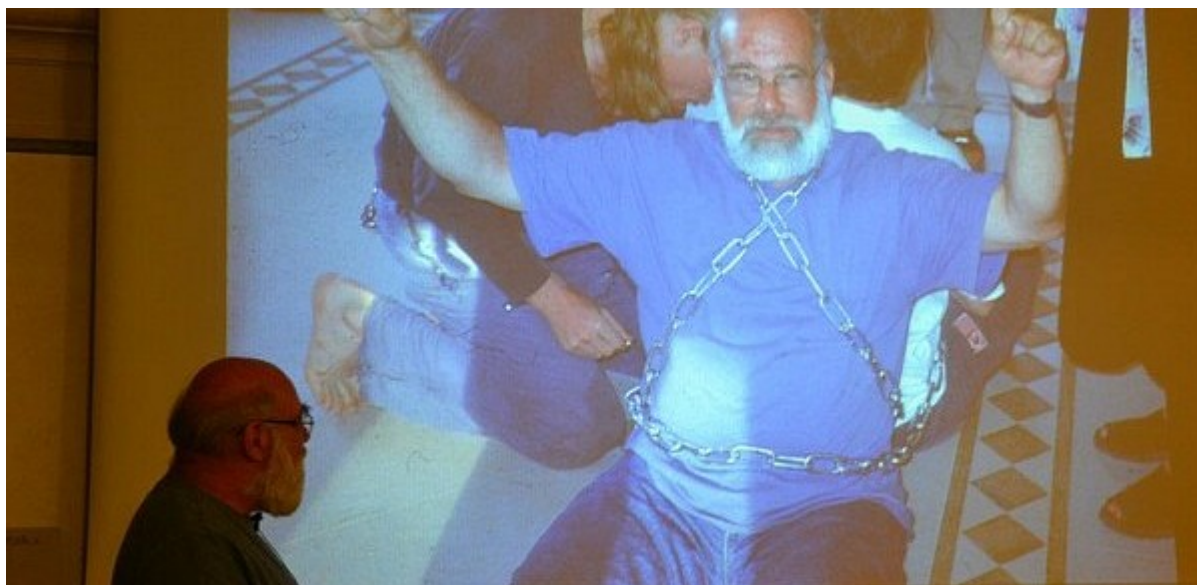
Pierwsza prelekcja miała miejsce na Uniwersytecie Warszawskim, a jego współorganizatorami była Sekcja Orientalistyczna KN „Ars Politica”, patronat medialny objęło Le Monde Diplomatique oraz gazeta studencka SEDNO. Jeff Halper zarysował zgromadzonym źródła konfliktu i za pomocą szczegółowych map

topograficznych Izraela/Palestyny zilustrował ogrom zaanektowanych przez Izrael terenów palestyńskich. Jeff Halper opowiedział o dyskryminacji, represjonowaniu i marginalizowaniu Palestyńczyków przez izraelskie władze i wojsko. Znaczna część prelekcji poświęcona była opowieściom związanym z procederami wyburzeń palestyńskich domów, a w szczególności historii pięciokrotnego wyburzania domu Salima i Arabiyi Shawamreh. Jeff Halper poparł swoją opowieść różnymi zdjęciami pokazującymi różne etapy wyburzeń, od wkroczenia na teren wojska poczynając, na gruzowisku i zniszczonym mieniu rodzinnym kończąc. Izraelski aktywista usiłował przekazać publiczności, że wyburzenie nie jest jedynie pozbawieniem rodziny dachu nad głową. Dla mężczyzny wyburzenie stanowi jedno z najtrudniejszych doświadczeń pozbawienia go honoru. W konfrontacji z buldożerami niszczącymi jego dom, doświadcza on całkowitej bezradności wobec braku możliwości przeciwdziałania wyburzeniu. Nie mogąc obronić swojego domu, zostaje pozbawiony męskości i poczucia własnej wartości. Dla dziecka wyburzenie stanowi ogromną traumę, która niszczy jego poczucie bezpieczeństwa i rujnuje przekonanie, że rodzice mogą zapewnić mu dach nad głową i ciepły dom. Jeff Halper uświadamiał, że dziecko będące świadkiem wyburzenia własnego domu, widzące rodziców, którzy nie mogą temu zapobiec, już zawsze będzie zaleknione i niepewne. I nastawione wrogo wobec sprawców krzywdy jego i jego rodziców. Kobieta, która doświadcza wyburzenia potrafi pod wpływem tego zdarzenia rozpocząć żałobę. Dla większości niepracujących poza domem muzułmanek, dom stanowi epicentrum życia rodzinnego, jego najważniejszy element scalający wszystkich członków rodziny. Kobieta pozbawiona możliwości przyrzędzenia dla rodziny posiłku i opieki nad domowym ogniskiem, zostaje pozbawiona kobiecości i fundamentalnego poczucia własnej wartości. Okoliczności powstałe w wyniku wyburzenia zmuszają ją do zamieszkania wraz z rodziną w domu innej kobiety, co tylko pogłębia jej rozpacz i poniżenie.

Jeff Halper dowiódł, że wyburzenie wstrząsa wszystkimi

członkami rodziny, zaszczepia lęk o przyszłość, wprowadza niepewność, destabilizuje poczucie bezpieczeństwa. Udowodnił także, że władze izraelskie mogłyby w każdej chwili zaprzestać wyburzeń i znieść ten okrutny proceder. Nie robią tego jednak, ponieważ Palestyńskie Terytoria Okupowane nie przynależą w ich pojęciu do Palestyńczyków. Zachodni Brzeg to dla Żydów biblijna i historyczna własność Izraela, Judea i Samaria. Nie okupują zatem Zachodniego Brzegu, bo takowy nie istnieje. Tym samym „Izrael nie uważa się za okupanta, bo nie można przecież okupować własnego kraju.”

Jeff Halper zajmuje się zwalczaniem skutków aneksji palestyńskich ziem przez Izrael poprzez stawianie jej oporu. Jednym z jego ogniw jest odbudowywanie domów Palestyńczyków. Dotychczas odbudował niespełna 200 domów, co – jak sam przyznaje – jest kroplą w morzu w stosunku do prawie 27 tysięcy wyburzonych przez izraelskie wojsko domów Palestyńczyków. Jednakże każda kropla drąży skałę, a odbudowywanie, oprócz samego aktu fizycznego postawienia domu, ma także wymiar symbolicznego łączenia Izraelczyków z Palestyńczykami i pokazania izraelskim władzom, że sami jego obywatele sprzeciwiają się polityce swojego kraju.

POLSKA MA SWOJE INTERESY W IZRAELU

Następnego dnia Jeff Halper wziął udział w konferencji w

Sejmie RP pod patronatem wicemarszałkini Wandy Nowickiej. W spotkaniu wzięli udział członkowie Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Palestyńczyków Polskich, przedstawiciele Le Monde Diplomatique, studenci orientalistyki, a także pokojowi obrońcy praw człowieka i aktywiści z ramienia Kampanii Solidarności z Palestyną. Jeff Halper powtórzył znaczną część wykładu z poprzedniego dnia, przytoczył historię pięciokrotnego wyburzania domu rodziny Shawamreh i zaapelował do krytycznego przyglądania się światowym i polskim relacjom z Izraelem. Tym samym zachęcił do brania aktywnego udziału w kampanii BDS (Boycott, Divestment and Sanctions – Bojkot, Wycofanie Inwestycji i Sankcje), mającej na celu zachęcenie do bojkotowania izraelskich produktów, wycofywania się z inwestycji wspierających izraelską okupację oraz do nałożenia na Izrael sankcji. Jeff Halper wyraził przekonanie, że podobnie jak w przypadku Arabskiej Wiosny, tak i w przypadku zakończenia izraelskiej okupacji, to właśnie ludzie odegrają w tym główną rolę, a nie politycy. Dodał jednak, że nie wierzy w powodzenie trzeciej palestyńskiej intifady, gdyż wojsko izraelskie kontroluje Tereny Palestyńskie nie tylko z ziemi i morza, ale także z powietrza. Wobec czego każda próba masowego strajku zostałaby najprawdopodobniej stłumiona już w zarodku.

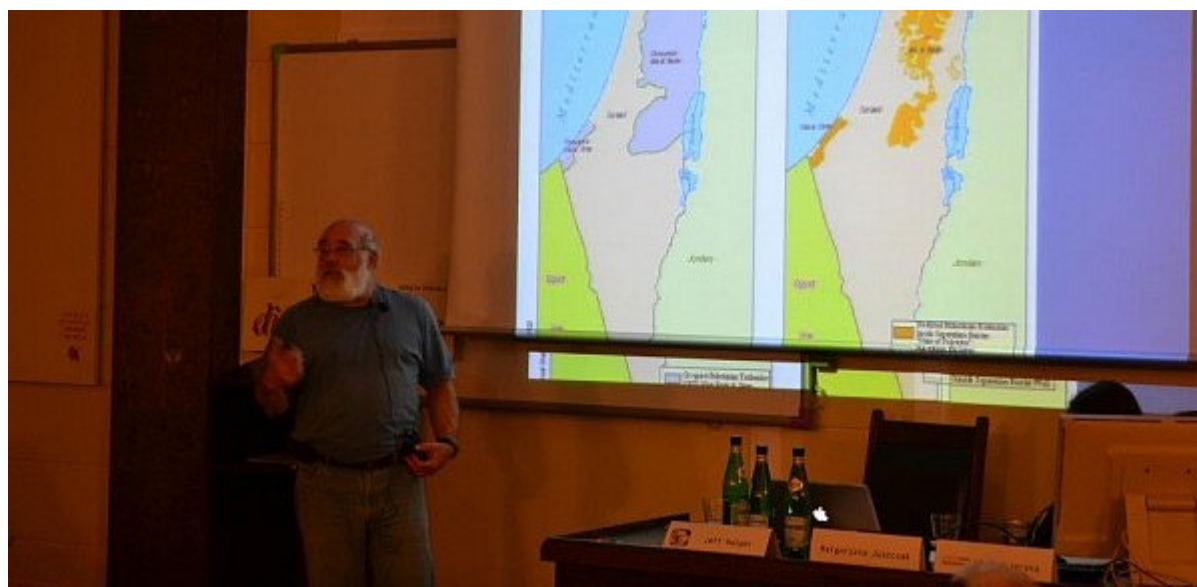
CZY WYBUCHNIE WOJNA Z IRANEM?

Tego samego dnia Jeff Halper gościł także w Centrum Kultury Nowy Wspaniały Świat. Tym razem spotkanie miało charakter otwartej debaty, głównie na temat izraelskiej gorzby rozpoczęciem wojny z Iranem. Izraelski aktywista przyznał, że nie wierzy w możliwość rozpoczęcia wojny z Iranem, bowiem zainteresowanie mediów i opinii publicznej samymi groźbami Izraela, odwraca ich uwagę od kwestii palestyńskiej i stosowanego przez Izrael systemu apartheidu. Jeff Halper przyznał, że podczas niedawnego spotkania premiera Izraela, Benjamina Netanyahu z prezydentem USA, Barackiem Obamą, pierwszy raz od wielu lat, nie poruszono w ogóle tematu konfliktu izraelsko-palestyńskiego i tzw. „kwestii

palestyńskiej”. Tak więc, jak twierdzi Jeff Halper, Izrael będzie robił wszystko, by jak najdłużej odwracać uwagę od przeprowadzania stopniowej czystki etnicznej na Palestyńczykach.

TO COŚ WIĘCEJ NIŻ APARTHEID

Jeff Halper został poproszony o wyjaśnienie używania przez niego często określenia apartheid w kontekście izraelskiej polityki względem Palestyńczyków. Jeff Halper przyznał otwarcie, że słowo „apartheid” ma nieco łagodniejszy wydźwięk niż to, co spotyka Palestyńczyków na co dzień ze strony izraelskich władz, wojska i samych osadników. System apartheidu oznacza oddzielenie jednej narodowości od drugiej, jednak jak twierdzi pan Halper „w przypadku muru separacyjnego, dwukrotnie wyższego i pięciokrotnie dłuższego od muru berlińskiego, nie chodzi tak naprawdę o separowanie Palestyńczyków od Izraelczyków. Zadaniem muru nie jest i nigdy nie było utrzymanie bezpieczeństwa. Mur ma za zadanie odseparowywać Palestyńczyków od nich samych.”

Przecinając dziesiątki miasteczek i dróg, mur odseparował od siebie palestyńskie rodziny, podzielił przyjaciół, uniemożliwił Palestyńczykom dostęp do ich pól uprawnych i niewiarygodnie utrudnił dojazd do miejsc pracy i szkół. Ponadto Palestyńczycy zamieszkujący tereny Zachodniego Brzegu

są w stosunku do Izraelczyków dyskryminowani na wielu płaszczyznach. Najdokuczliwszą z nich jest pozbawianie ich stałego dostępu do wody i elektryczności, czego nie doświadczają izraelscy osadnicy okupujący te tereny. Palestyńczycy są zatem zmuszeni zużywać kilkakrotnie mniej wody niż izraelscy osadnicy. Nie mogą wykorzystywać jej do nawadniania swoich terenów rolnych, przez co ich pola niszczej, a uprawy wysychają, pozbawiając ich podstawowego źródła dochodu.

Dodatkowym objawem dyskryminacji Palestyńczyków jest nie wydawanie im pozwoleń ani na budowanie domów, ani też na ich przebudowę czy renowację pomieszczeń mieszkalnych lub gospodarczych. Są oni wobec tego zmuszeni do wykonywania prac budowlanych bez zezwoleń. Niestety, budowanie lub przebudowywanie czegokolwiek bez pozwolenia, uruchamia całą lawinę nieszczęść, która spada na Palestyńczyków. Dostają oni informację o bezterminowym nakazie wyburzenia ich domu lub konfiskaty mienia. Muszą liczyć się z tym, że każdego dnia pod ich dom mogą przyjechać buldożery i doszczętnie go zburzyć. Dzieje się to zwykle z zaskoczenia, w środku nocy, gdy niczego nieświadoma rodzina, smacznie śpi. Izraelskie wojsko wykonuje swoje polecenia niewzruszenie nawet wówczas, gdy pada deszcz, a palestyńska rodzina zostaje pod gołym niebem, bez dachu nad głową. Z rachunkiem do uregulowania. Zwykle bowiem, za wyburzenie domu, wojsko izraelskie każe sobie słono zapłacić. Załamana rodzina pozostaje więc na gruzowisku własnego domu z rachunkiem do uregulowania, który będzie mogła opłacić jedynie zaciągając kredyt.

TYLKO MY MOŻEMY ZAKOŃCZYĆ TĘ OKUPACJĘ

Jeff Halper sprzeciwia się tym procederom i niesprawiedliwości spotykającej Palestyńczyków na ich własnej ziemi. Organizuje obozy letnie odbudowujące wyburzone domy Palestyńczyków. Namawia do rozpowszechniania informacji o sytuacji Palestyńczyków, stosowanym przez Izrael systemie apartheidu, zachęca do brania czynnego udziału w kampanii BDS, a także do

organizowania się we wszelkiego rodzaju aktywne pokojowe ruchy oporu. I podkreśla: „Tylko my możemy zakończyć tę okupację.”

Relacja: Karolina Kunda-Kuwieckij

Zdjęcia: Gazeta Studencka Sedno, Jadwiga Żukowska, Kampania Palestyna, Karolina Kunda Kuwieckij

Źródło: [Kampania Solidarności z Palestyną](#)